

Mateřská škola „Korálek“, Liberec, Aloisina výšina 65/55, příspěvková organizace
Aloisina výšina 645/55
460 15 Liberec 15
tel. 482 751 158 / 604 124 272
www.mskoralek.cz

Minimální preventivní program aktuální 2024/2025

I. Základní informace

Základní údaje o škole/zařízení

Předškolní zařízení: Mateřská škola „KORÁLEK“ Liberec, Aloisina výšina 645/55

Identifikační číslo: 72742186

Adresa: Aloisina výšina 645/55
460 15 Liberec 15

Právní forma: příspěvková organizace

Zřizovatel: Statutární město Liberec
IČO: 00262978
se sídlem Nám. Dr. E. Beneše 1/1
460 59 Liberec
telefonní kontakt: +420485243111

Předškolní a školská zařízení, která předškolní zařízení sdružuje:

1. Mateřská škola „KORÁLEK“ Liberec, Aloisina výšina 645/55
Kapacita: 90 dětí, kapacita plánovaná: 87 dětí
Identifikační číslo: 72742186

2. Školní jídelna MŠ Liberec, Aloisina výšina 645/55
Kapacita: 90 jídel, kapacita plánovaná: 90 jídel

Identifikační číslo: 72742186

Mateřská škola s celodenním provozem, třemi třídami a jednou speciální logopedickou třídou.

Datum zařazení do sítě škol, předškolních a školních zařízení: 15. 02. 1996

Ředitelka školy: Jurigová Vladimíra, MBA

Koordinátor ŠVP – primární prevence Dobrý začátek: Marie Veselá

Koordinátor ŠVP „Kurikulum podpory zdraví“ (Státní zdravotní ústav, síť škol podporující zdraví v CR - ŠPZ / 47/2023) Marie Zemanová

Školní speciální pedagogové: Mgr. Kateřina Milerová

Tento minimální preventivní program je základním nástrojem prevence rizikového chování ve škole a je zaměřen na výchovu dětí ke zdravému životnímu stylu, na osobnostní a sociální rozvoj dětí, na rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností a vytvoření pozitivního sociálního klimatu ve škole. Program je založen na aktivitě dětí, různorodosti práce s dětmi v rámci prevence rizikového chování dle metodiky Dobrý začátek, zapojení všech pedagogických pracovníků do programu a aktivní spolupráci se zákonnými zástupci školy.

II. Výchozí situace ve škole

1. Škola má status „Škola podporující zdraví“ a zaměřuje se na výchovu dětí ke zdravému životnímu stylu.

Místo, kde je umístěna škola, je malé riziko výskytu rizikového chování. Prevenci rizikového chování na škole řeší koordinátoři ŠVP, který je mentorem pedagogů v naplňování cílů metodiky Dobrý začátek a Zdravá abeceda a ŠVP „Kurikulum podpory zdraví“.

V mateřské škole jsou heterogenní, věkově smíšené třídy. Každá třída má svůj prostor přizpůsobený charakteru třídy a učitelky mají možnost kreativity ve vytváření estetického prostředí své třídy. Vybavení tříd je členěno tak, aby zajistilo potřeby všech věkových skupin dětí. Je zajištěna bezpečnost a hygienické podmínky. Hračky a pomůcky jsou uloženy v poličkách a ve skříňkách tak, aby byly dětem přístupné a aby s nimi mohly bezpečně manipulovat. Vybavení hračkami a pomůckami odpovídá počtu dětí i jejich věku a je průběžně doplňováno, obnovováno a využíváno. Prostory jsou bezpečné, herní a sortovní prvky prochází pravidelnou revizí. Tvořivost dětí je hlavním estetickým prvkem výzdoby šaten a společných prostorů budovy. Škola je zaměřena na výchovu dětí ke zdravému životnímu stylu, proto je součástí vybavení každé třídy dětská kuchyňská linka se dřezem. Děti si samostatně chystají svačinky a učí se samostatnosti. Třída slouží zároveň jako jídelna. Ve dvou třídách je umístěna interaktivní tabule, v jedné třídě interaktivní stolek.

Herna dětí je členěna na hrací koutky, hudební koutek a prostor pro frontální výuku před magnetickou tabulí, ale slouží zároveň jako místnost určená k odpočinku dětí. V současné době k odpočinku dětí využíváme lehátka, která se denně rozkládají a skládají a na kterých odpočívají zejména mladší děti. Lehátka jsou omyvatelná a označená značkou pro každé dítě. Starší děti odpočívají na matracích, a po krátkém odpočinku odebírají do třídy, kde se jim věnuje učitelka při individuální, či skupinové práci v programu „Předškoláček“.

Technické a materiální podmínky na škole jsou v rámci prevence rizikového chování dostačující. Děti jsou v rámci výchovně vzdělávací činnosti vedeny k rozvoji sociálně emočních kompetencí a podpoře žádoucího a přátelského chování, tedy k prevenci a eliminaci nežádoucího chování a prevenci rizikového chování.

Učitelé mají ve třídě k dispozici materiály, které mohou aktivně využívat k seznamování dětí s problematikou rizikového chování. V rámci prevence se na realizaci konkrétních cílů podílí celý pedagogický sbor.

Cílové skupiny v oblasti prevence rizikového chování:

Děti ze sociálně slabších rodin

Zákonní zástupci

Pedagogičtí pracovníci

Do školy docházejí žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Kapacita školy je 90 dětí, celkový počet dětí v MŠ je 78, z toho 12 dětí navštěvuje třídu zřízenou §16 odstavec 9 a 5 dětí je v integraci na běžných třídách.

1.1. Oblast týkající se prevence je zachycena i v rámci školního řádu. Minimální preventivní program je pak školou inkorporován do školního vzdělávacího programu vytvořeného školou v návaznosti na rámcový vzdělávací program.

- Mateřská škola pracuje podle školního vzdělávacího programu „Kurikulum podpory zdraví“. Snažíme se vytvářet dětem optimální podmínky pro tělesnou, duševní a společenskou pohodu, která vede k všestrannému rozvíjení dětských vědomostí, schopností a dovedností s respektováním individuálních, věkových, vývojových a zdravotních potřeb.
- Projekt „Zdravá abeceda“ je zaměřen na výchovu dětí ke zdravému životnímu stylu. A cílem metodiky je vybavit děti kompetencemi pro zdravé rozhodování v oblastech, které ovlivňují jejich dlouhodobé zdraví.

CHCI (děti mají vnitřní motivaci pro zdravé rozhodování)

UMÍM (děti mají potřebné znalosti a dovednosti)

MOHU (děti žijí v prostředí, které spoluvytvářejí a které jim umožňuje realizovat zdravou volbu)

Smyslem je docílit vnitřní duševní vyváženosti dítěte, přiměřeného sebevědomí bez vnitřních konfliktů a psychických obtíží. Naučit se vnímat pyramidu zdravého podnětného prostředí (etické, estetické, enviromentální, bezpečné prostředí). Naučit děti nést odpovědnost za důsledky svého jednání, vytváření vkusného a funkčního prostředí a umět jednat na základě vlastních prožitků a zkušeností. Předpokladem úspěchu zůstává, že se do podpory výchovy ke zdraví zapojí dospělí, kteří vystupují ve vývoji dítěte v různých rolích.

1.2. Standarty prevence rizikového chování.

Standard pro Vnitřní pohodu

Tento výsek Standardu Zdravé abecedy představuje kompetence dítěte v jedné ze čtyř oblastí životosprávy, kterým se program Zdravá abeceda věnuje.

Základem jsou na sebe navazující kompetence dítěte, které ústí v úplnou připravenost dítěte pro samostatné rozhodování v běžných životních situacích, které vede k dlouhodobému zdraví.

Kompetence může dítě získávat jen s podporou pečujících a vzdělávacích institucí a jejich představitelů - rodičů, učitelů a ředitelů škol a dalších.

Kompetence dítěte

1. **Dobře znám, kdy co dělat mám** - Orientuje se v programu dne a týdne
2. **Umím si říct** - Dokáže vyjádřit, jak se cítí, požádat o podporu a pomoc, vyjádřit souhlas či nesouhlas
3. **Vím, proč mi je dobře a s kým** - Vědomě si vybírá kamarády a situace, které prožívá s druhými
4. **Umím se dohodnout** - Podílí se na tvorbě pravidel podporujících fyzické zdraví a vnitřní pohodu

Inspirace pro Rodiče

- **Nespěcháme na dítě, zraje samo** - Dáváme dítěti možnost volby v rámci jeho oblasti odpovědnosti a umírněně srovnáváme jeho vývoj s ostatními.
- **Mluvíme o tom, co se událo, co se děje a co se bude dít** - Dodržujeme pravidelný režim dne a týdne (dítě potřebuje jistotu) a společně plánujeme volnočasové aktivity.
- **Pohoda jednoho je pohodou všech** – Myslíme i na sebe. Dítě je tak spokojené, jak jsou spokojení jeho rodiče
- **Opatrně riskujeme** – Zkoušíme, co dítě zvládne, a kontrolovaně rozšiřujeme jeho hranice

Inspirace pro Učitele

- **Vím „co se stane, když...“** - Pravidla jsou srozumitelná dětem, rodičům i učitelům
- **Každý jsme originál** – Respektujeme předpoklady jednotlivých dětí
- **Nesrovnáváme se** – Oceňujeme individuální pokrok jednotlivých dětí
- **Zodpovědný sám sobě** - Je podněcována možnost volby dětí v rámci pravidel

Inspirace pro Školu

- **Snídáme, proto myslíme** - Snídaně je základ školního výkonu. Škola se ptá rodičů, zda dítě přichází nasnídané.
- **Pohyb v pohybu, jídlo v klidu** - Je jasně vymezen dostatečný čas a upravený prostor pro konzumaci svačiny a oběda
- **Život není tabu** - Problematika tělesnosti a životního stylu rodin je součástí komunikace ve škole
- **Mám si kde říct** - Prevence nadváhy a obezity je vnímána jako společná věc. Děti i dospělí vědí, komu předat podněty pro pozitivní změny

Standard pro Zdravou výživu

Tento výsek Standardu Zdravé abecedy představuje kompetence dítěte v jedné ze čtyř oblastí životosprávy, kterým se program Zdravá abeceda věnuje.

Základem jsou na sebe navazující kompetence dítěte, které ústí v úplnou připravenost dítěte pro samostatné rozhodování v běžných životních situacích, které vede k dlouhodobému zdraví.

Kompetence může dítě získávat jen s podporou pečujících a vzdělávacích institucí a jejich představitelů - rodičů, učitelů a ředitelů škol a dalších.

Kompetence dítěte

1. **Vím, co jím** - Dokáže vysvětlit rozdíl mezi surovinou a potravinou
2. **Vím, kolik čeho smím** - Pojmenovává složení jídelníčku podle potravinové pyramidy
3. **Vím, kdy, co a proč mám jíst** - V závislosti na jídelníčku ve školce vhodně doplňuje osobní (rodinný) jídelníček a vybírá potraviny
4. **Umím pohostit sebe i ostatní** - Podílí se na plánování jídelníčku a přípravě jídla ve školce a/nebo rodině

Inspirace pro Rodiče

- **Jídlo plánujeme, připravujeme a jíme společně s dětmi** - Děti pomáhají při nákupu i vaření a samostatně si připravují svačiny
- **Den má aspoň tolik jídel, kolik ruka prstů** - V denním režimu je 5 jídel, mezi nimi nejíme ani pochutiny
- **Zkoušíme opakovaně nové chuti a potraviny** - Postupně zvyšujeme pestrost jídelníčku
- **Není nezdravá potravina, je jen nezdravé množství** - Nevytváříme kolem jídla hysterii, uváženě se rozhodujeme o objemu a poměru složek jídelníčku s ohledem na nabídku ve školní jídelně

Inspirace pro Učitele

- **Pitná voda je tu doma** - Základem pitného režimu jsou neslazené tekutiny
- **Svačina je událost** - Jíme společně s dětmi, často se zvládnou obsloužit samy
- **Vím, kolik sním** - Děti si vědomě určují velikost porcí
- **Jídlo není pochvala** - Za výkon dítě získá jiné ocenění nežli pochutinu, narozeniny si zaslouží připravenou hostinu a ne bonbon

Inspirace pro Školu

- **Přejeme si dobrou chuť** - Komunikace o jídle je součástí školní kultury
 - **Voda je tu doma** - Ve škole není podporována konzumace sycených nápojů
 - **Oběd není volba** - Děti se stravují ve školní jídelně. Jídelníček je pestrý i při nabídce jednoho jídla.
 - **Jídelníček po malíček** - Je zveřejněn školní jídelníček, aby mohl být vhodně doplňován v rodinách
-

Standard pro Zdravé prostředí

Tento výsek Standardu Zdravé abecedy představuje kompetence dítěte v jedné ze čtyř oblastí životosprávy, kterým se program Zdravá abeceda věnuje.

Základem jsou na sebe navazující kompetence dítěte, které ústí v úplnou připravenost dítěte pro samostatné rozhodování v běžných životních situacích, které vede k dlouhodobému zdraví.

Kompetence může dítě získávat jen s podporou pečujících a vzdělávacích institucí a jejich představitelů - rodičů, učitelů a ředitelů škol a dalších.

Kompetence dítěte

- 1. Zraněním a infekcím předcházím**
 - Dodržuje základní hygienické a bezpečnostní návyky
- 2. Vím, co se kde patří**
 - Přizpůsobuje své chování prostředí, ve kterém se nachází
- 3. Mám rád zdravá a chytrá místa**
 - Vyhledává podnětné prostředí a kontakt s přírodou
- 4. Vím, co se stane, když...**
 - Je si vědom/a důsledků svých činů v koloběhu života

Inspirace pro Rodiče

- **Reklama umí klamat**
 - Vymezuje se vůči konzumnímu životnímu stylu a jsme kritičtí vůči reklamním sdělením.
- **Není špatné počasí, je jen špatné oblečení**
 - Nemluvíme o světě doma, vyrážíme za ním a vedeme děti k samostatnosti v rozmanitém prostředí. Dítě se učí z prostředí okolo něj více než ze slov.
- **Jsme opatrní, ale nebojíme se**
 - Učíme děti bezpečnému chování, ale nestrašíme je.
- **Necháme si poradit**
 - Spolupracujeme s pediatrem, učiteli i dalšími odborníky a kriticky vyhodnocujeme „poradenství“ z pískoviště, internetu či od příbuzenstva

Inspirace pro Učitele

- **Učíme se z věcí, ne o věcech**
 - Praktické činnosti se odehrávají v reálném prostředí
- **Vím, co smím**
 - Zásady bezpečnosti jsou zdůvodněné a všem srozumitelné
- **Třídíme odpad očima**
 - Postupujeme dle pravidla ReReRe (a) Omez spotřebu – b) Znovu použij – c) Recykluj)
- **Od vidlí po vidličku**
 - Pátrání po původu potravin a jejich zpracování je součástí výuky

Inspirace pro Školu

- **Hlídáme si reklamu**
 - Škola bedlivě zvažuje, které reklamní sdělení a výrobky vpustí do svých prostor
- **Do školy po svých**
 - Škola podporuje větší dostupnost a využívání kol a koloběžek
- **Zahrada je učitelka**
 - Děti mají možnost sledovat ve školním areálu původ surovin a jejich cestu na talíř
- **Bezpečí, ne omezení**
 - Bezpečnostní a hygienické předpisy nebrání dětem v psychomotorickém rozvoji, zážitcích a získávání samostatnosti v životních situacích

Standard pro Zdravý pohyb

Tento výsek Standardu Zdravé abecedy představuje kompetence dítěte v jedné ze čtyř oblastí životosprávy, kterým se program Zdravá abeceda věnuje.

Základem jsou na sebe navazující kompetence dítěte, které ústí v úplnou připravenost dítěte pro samostatné rozhodování v běžných životních situacích, které vede k dlouhodobému zdraví.

Kompetence může dítě získávat jen s podporou pečujících a vzdělávacích institucí a jejich představitelů - rodičů, učitelů a ředitelů škol a dalších.

Kompetence dítěte

1. **Pracuje celé tělo mé** - Ví, že pohybem tělo (i mysl) sílí a rozvíjí se – vše pak lépe zvládne
2. **Hýbu se rád a všelijak** - Střídá různé pestré pohybové činnosti, využívá nabídnutý prostor i pomůcky
3. **Sám ostatní rozhýbám** - Podílí se na rozhodování o skladbě pohybových aktivit ve škole i s rodinou
4. **Vidím, že sílím** - S podporou dospělého dlouhodobě sleduje jak roste, je zdatnější a zvládá nové dovednosti

Inspirace pro Rodiče

- **Hřiště je všude** - Pohyb je možný v každém prostředí, na hřišti, v přírodě i při úklidu doma.
- **Hýbeme se spolu** - S dětmi si sami dobře zacvičíme, je to vlastně i naše zábava. Nebojíme se toho, že se dítě zadýchá a zapotí... prospívá mu to.
- **1 + 1 než udeří sedmá** - Hodina spontánního a hodina řízeného pohybu je denní minimum
- **Chůze je lék** - Děti denně ušlápou přes 10.000 kroků, pro své zdraví ujdeme alespoň polovic

Inspirace pro Učitele

- **Každý den ven** – zajišťujeme každodenní pobyt dětí mimo zdi budovy školky
- **Hýbejte se, děti moje** – Pobízíme děti k intenzivnímu pohybu min. 3x v týdnu
- **Vidím, že sílíš** – Oceňujeme pokroky v dovednostech a v tělesné zdatnosti jednotlivých dětí
- **Spadnout není hanba** - Je podporován pohyb všech dětí a s dočasným neúspěchem se počítá

Inspirace pro Školu

- **U nás je živo** - Ve škole je prostor pro spontánní pohybovou aktivitu uvnitř i venku
- **Kdo se hýbe, nezlobí** - Pohybem předělujeme i prokládáme řízené a klidové činnosti
- **Nestojíme opodál** - Učitelé aktivně podporují pohyb každého (!) dítěte a učí jej novým dovednostem
- **I dospělí si mohou hrát** - Pracovníci školy jsou sami pohybově

III.

Cíle minimálního preventivního programu a ukazatele úspěch

Dlouhodobé cíle:

Výchova žáků ke zdravému životnímu stylu

Výchova k odpovědnosti za své jednání a zdraví své i ostatní

Rozvoj a podpora sociálních kompetencí žáků

Projekty k prevenci závislostí (tablety, telefony, sladkosti a nezdravé potraviny)

Střednědobé cíle:

Zapojování zákonných zástupců do života školy

Osvěta rodičů

Zařazení školní preventivní strategie a minimální preventivní program do školního vzdělávacího programu

Zvyšování příznivého klimatu v rámci třídního kolektivu

Působení v oblasti prevence rizikového chování u dětí

Ekologická výchova

Konkrétní cíle, kterých chce škola v rámci prevence dosáhnout:

Upevňovat obecně uznávané hodnoty a postoje společnosti

Vyvracet předsudky a pěstovat úctu k životu

Ukazatele úspěchu:

Děti mají zdravé sebevědomí a pozitivní přístup k okolí a ostatním

Ve škole panuje bezpečná a důvěrná atmosféra

Aktivity a opatření pro cílové skupiny:

Preventivní program je obsažen v rámci práce s metodikou Dobrý začátek a při plnění standardů Zdravé abecedy. Modelové situace s velkými maňásky, techniky na zvládnání vzteku a řešení konfliktů.

Aktivity a opatření pro děti:

Skupinová práce s pomůckami Dobrý začátek.

Specifická práce se skupinou dětí, která vykazuje zvýšené riziko výskytu rizikového chování. Součástí je nácvik sociálních a komunikačních dovedností, zvyšování sebedůvěry a rozvoj schopnosti spolupracovat. Tato aktivita má zejména výchovný charakter. Probíhá pravidelně v rozsahu 10 – 15 minut, zejména v komunitním kruhu.

- Navazování a udržování dobrých vztahů mezi učiteli a rodiči
- Soužití ve třídě, budování důvěry, vztahů a komunikace
- Pozitivní pozornost, uznání, a chválení dítěte, podpora vhodného a kooperativního chování
- Strategie práce s nevhodným chováním dětí
- Práce s emocemi, sebeovládání
- Zvládání vzteku a agresivity
- Řešení problémů a konfliktů ve třídě

Maslowova pyramida potřeb

- Fyziologické potřeby (dýchání, žízeň, hlad, vyměšování atd.)
- Potřeba bezpečí, jistoty
- Potřeba lásky, přijetí, sounáležitosti
- Potřeba uznání, úcty
- Potřeba seberealizace

Techniky, které se děti učí:

- zvládání vzteku
- zvládání a řešení konfliktních situací
- modelové situace s velkými maňásky k nácviku přátelského chování
- práce s emocemi

Konkrétní aktivity zaměřené na problematiku výchovné práce s dětmi předškolního věku a vzdělávání dětí a rodičů, jejichž cílem je převést do praxe ověřené postupy, které akcentují sociální a emoční vývoj dětí, jako základ pro jejich budoucí rozvoj. (prevence agresivity a konfliktního jednání, pozitivní vztah k učení, odpovědnost a samostatnost) Prostřednictvím vzdělávání přispívat ke zkvalitnění a zlepšování společenského klimatu a soužití.

- Pravidla 5 prstů
- Příběhy moudrého medvěda
- Detektiv přátelského chování
- Poradíš kamarádovi?
- Pojdme si spolu povídat
- Hafíkovy hry a povídání
- Hafíkovo pexeso, bingo a puzzle
- Ověřené postupy učitelek
- Ověřené postupy pro rodiče

IV. Vyhodnocení

Vyhodnocení je podkladem pro přípravu minimálního preventivního programu na další školní rok. V rámci proběhlých programů primární prevence je hodnoceno, zda došlo k naplnění stanovených cílů, výsledky preventivních programů, dopad na účastníky. Na základě toho se škola rozhodne, zda v dalším školním roce bude v programu pokračovat, či nikoli, a jak případně bude program v dalším školním roce změněn či doplněn. Dále je hodnoceno, kolik aktivit pro jednotlivé cílové skupiny bylo uskutečněno, a počet účastníků na těchto programech a akcích, finanční náklady na tyto programy a akce. V rámci hodnocení by mělo být zhodnoceno, zda byly dosaženy stanovené cíle, zda škola bude opakovat stanovený postup (zda fungují realizované programy) a na co se škola v rámci preventivního programu zaměří v dalším školním roce. Hodnocení probíhá prostřednictvím pedagogů, asistentů pedagogů, koordinátorů ŠVP, speciálních pedagogů a za pomoci vedení školy.

V. Závěrečná ustanovení

Tento minimální preventivní program byl vypracován 1. srpna 2023. Tento minimální preventivní program je vydáván na období školního roku 2024/2025.

v Liberci 23.8. 2023

Vladimíra Jurigová, MBA ředitelka

Marie Veselá a Marie Zemanová
koordinátoři ŠVP v oblasti prevence
rizikového chování

